

© PCS

Kale plekken op *Fagus*?

Zoek dan naar de beukenschorsluis

Het voorjaar is het ideale moment om te controleren of je beuken vrij zijn van beukenschorsluis. Ze is wat minder bekend dan haar 'nichtje' de beukenbladluis.

Liesbet Van Remoortere,
Waarnemings- en Waarschuwingssysteem

De beukenbladluis *Phyllaphis fagi* op *Fagus* kennen de meesten wel. Het zijn typische luizen die witte afscheiding achterlaten op de bladeren van *Fagus*. De luis geeft veel honingdauw af en zorgt ervoor dat er zwarte roetdauw op de bladeren komt te hangen. Velen benoemen deze beukenbladluis echter foutief als wollige luis of wolluis. Maar een wolluis is een ander type luis, dat met een wollige afscheiding is bedekt. Maar op *Fagus* kan wel

nog een ander luistype voorkomen. Deze zijn niet terug te vinden op de bladeren, maar wel op de schors en de stam - vandaar ook de naam beukenschorsluis. Doordat ze ietwat verborgen leven, vallen ze vaak minder op. Maar ze vallen wel op in de winter en het voorjaar. De aangetaste planten verliezen gedurende die periode hun blad, daar waar het blad van de beuk net in de winter blijft hangen.

Beukenschorsluis herkennen

De beukenschorsluis, *Cryptococcus fagisuga*, behoort tot de familie Eriococcidae en de superfamilie Coccoidea waartoe vele dop-, schild- en wolluizen behoren. Dit is dus een andere familie en superfamilie dan die van de beukenbladluis. Waardplanten van de beukenschorsluis zijn *Fagus sylvatica* en *Fagus grandifolia*. Er komen enkel vrouwelijke exempla-

In de winter valt een aantasting van de beukenschorsluis op doordat er kale plekken ontstaan.

Kijk je dieper in de planten, dan kan je een witte afscheiding op de schors en op de beukenschorsluis vaststellen.

ren voor. Vrouwelijke adulten van de beukenschorsluis zijn 0,75 tot 1,00 mm lang. Ze zijn ongeveugeld, ovaal, pootloos en bleek citroengeel van kleur. Het lichaam is bedekt met witte was. Eitjes zijn 0,15 mm lang, bleekgeel van kleur en worden afgelegd in een vilten witte wasbedekking. Ontluikende larven (crawlers) zijn geel van kleur.

Overwinterde nimfen worden actief in het voorjaar

De voortplanting gebeurt ongeslachtelijk (parthenogenese). Er is één generatie per jaar. Eitjes worden in juni tot vroeg in augustus in smalle clusters afgelegd, verborgen onder de beschermende wollige waslaag op de twijgen. Er worden 6 tot 60 eitjes afgelegd. De vrouwtjes sterven na de eileg. De eitjes ontluiken 6-7 weken later. De eerste instar larven (crawlers) zijn erg actief. Ze zitten ofwel verscholen onder de resterende achterblijfsels van de dode adulten of zwerven rond over stammen en takken en vestigen zich in schorsspleten. Ze overwinteren als eerste nimfe stadium verborgen in schorsspleten. In het voorjaar ontwikkelen ze zich naar het tweede nimfe stadium. Het

volwassen stadium wordt bereikt in juni.

Let op kale plekken

De luis prikt met zijn stiletten (stekend-zuigende monddelen) parenchymcellen van de beuk aan en voedt zich met het plantensap, waardoor deze cellen afsterven. Zuigactiviteit van de luizen veroorzaakt zwellingen in de bast, waardoor uiteindelijk scheuren kunnen ontstaan. Die kunnen op hun beurt toegang geven aan pathogene schimmels. De zuigactiviteit resulteert eveneens in groeiremming, wat zowel bij planten in opkweek als in aanplantingen een probleem kan geven.

In de winter zal de aanwezigheid van de beukenschorsluis het meest opvallen. Op de plaats waar luizen zitten, is vaak geen blad meer aanwezig aan de plant of in de haag - wat nu net wel typisch is voor beuk in de winter. Er ontstaan dus opvallende bladloze plaatsen in de haag. De haag zal op de plaats waar de luis aanwezig is ook iets later in blad komen. Bij ernstige aantasting kunnen ook in het groeiseizoen kale plekken voorkomen. Je kan dan behalve de luis zelf ook witte afscheiding opmerken - voornamelijk

op de stam en de twijgen, maar ook op blootliggende wortels.

Bestrijding

Een bestrijding tegen de gewone beukenbladluis pakt vaak ook deze beukenschorsluis aan. Van september tot in de lente kan een winterbehandeling op basis van paraffineolie reducerend werken. Van zodra de beuken in het voorjaar in blad staan, kan je middelen met een werking tegen schild-, wol- en dopluizen toepassen tegen de beukenschorsluis. Bij de bestrijding van beukenbladluis hebben de middelen vaak ook een werking tegen deze luis, waardoor de aanwezigheid van beukenschorsluis soms niet wordt opgemerkt en de plaagdruk beperkt blijft. Ook het tijdstip van de bestrijding van de beukenbladluis loopt gelijk met de bestrijding van deze beukenschorsluis. Door op basis van de Waarschuwingsberichten een behandeling tegen de beukenbladluis toe te passen met een middel zoals Teppeki of Movento 100 SC, dat ook een werking heeft tegen schild-, wol- en dopluizen, heb je tegen de beukenschorsluis wellicht ook voldoende effect. ■